

Проект цифрової історії: як це працює
Центр міської історії Центрально-Східної Європи
7 грудня 2018 р., Львів, Україна
Вул. Акад. Богомольця, 6

Організатори:

Центр міської історії (Львів, Україна)

Центр урядування і культури в Європі Університету Санкт-Галлена (Швейцарія)

Акселерація змін у цифрових технологіях робить їх постійно застарілими. Відбувається оновлення обчислювальної потужності пристроїв, зміна інтерфейсів, мов програмування і форматів файлів. Водночас не існує одностайної думки про те, чи сприймати оновлені версії як нові. Оскільки базові способи взаємодії між людиною і технологією залишаються у тих же концептуальних рамках. Відтак, коли проекти гуманітарного спрямування намагаються знайти інноваційні підходи до використання цифрових інструментів, вони мають справу з технологією, що постійно втрачає актуальність, і при цьому не обов'язково містить концептуальні інновації порівняно зі своїми попередніми версіями.

Це піднімає питання про те, як формується запит на створення проектів цифрової історії, кого вони включають, і хто ініціює ці процеси. Чи обчислювальний метод вважається можливістю сформулювати інші технологічні рамки для формування знання у полі гуманістики? Чи цю йдеться передусім про необхідність йти в ногу з останніми технологіями? Чи можемо ми розділяти згадані два аспекти? Чи слід радше дивитися на міждисциплінарну природу цих відносин?

Це наштовхує гуманістику на питання про те, які цілі ставляться до цифрових проектів? І яким є підхід до оцінки їхньої успішності та ефективності? Як це працює? Коли можемо вважати такі проекти достатньо цифровими? Що таке дослідження, а що таке результат у проекті цифрової історії? Що є доданою вартістю та як оцінювати експерименти із застосування технологій в гуманітарних науках? Яку роль відіграє інтерфейс? Коли саме вважати користувацький досвід і статистику відвідувань ключовим результатом? Чи вважати проект цифрової історії завершеним після публікації?

Таким чином, потреби і цілі визначають різні конфігурації акторів та компетенцій, актуальних для проектів цифрової історії. Колективний характер та інституційна роль, їх підтримка, міждисциплінарний підхід, технічна база і візуальна мова, цифрові компетенції авторів та аудиторій – такі питання пропонуються до обговорення під час семінару «Проект цифрової історії: як це працює».

Семінар «Проект цифрової історії: як це працює» проводиться в рамках Семінарів цифрової історії Центру міської історії (www.lvivcenter.org). Його мета – розглянути відповідність місцевих ресурсів і потреб до глобальних тенденцій у використанні нових форм медій, візуалізації даних і гео-інструментів у суспільно-гуманітарних науках, з особливим наголосом на міські студії.

7 ГРУДНЯ, П'ЯТНИЦЯ, ЦЕНТР МІСЬКОЇ ІСТОРІЇ

Міждисциплінарність

1. Координація (10:00-11:30)

Переклад колекцій:

Досвід кураторства історичної багаточислової цифрової виставки про Велику війну

Сандра Камарда ([Центр сучасної і цифрової історії](#), Університет Люксембургу)

Під час виступу пропонується досвід процесу розробки цифрової платформи «Перша світова війна: пам'ять про Першу світову війну у Люксембурзі». Наголос буде робитися на викликах, пов'язаних з налагодженням зв'язків між численними музейними установами та іншими стейкхолдерами, а також йтиметься про питання переклад аналогових колекцій на цифрові відповідники. Багаточислова структура, разом з новітніми стратегіями у цифровому сторітелінгу, запропонує метод залучення різних аудиторій, заохочення дослідження і створення значущих навчальних досвідів.

Львів Інтерактивний: окреслення досвідів у цифровому картуванні

Тарас Назарук ([Центр міської історії](#))

«[Інтерактивний Львів](#)» є проектом з представлення історії міста через цифрову карту, який постійно триває і наповнюється вже понад 10 років. Водночас, це не просто історія опублікованих дослідницьких праць з акцентом на міські студії. Це також історія нашарування досвідів з нанесення історичних досліджень на карту, міжгалузевої співпраці та використання цифрових інструментів, документація та аналіз яких є ключовим кроком до формування експертизи і пропонування підходів у полі цифрової історії. У презентації пропонується критичні рефлексії про набутий досвід, а саме – роль міжгалузевої співпраці, можливості і обмеження цифрових форматів, ключову роль експериментів у створенні проектів цифрової історії.

Від даних до інформації: як розуміти взаємозв'язки

2. Дослідження (12:00-13:30)

Антропос – Топос – Тропос: від гіперкниги до уявної мапи

Данило Ільницький, Віктор Мартинюк

(Український католицький університет, Інститут українознавства НАН України)

У презентації йтиметься про вплив інтелектуального середовища на вибір методу, про обраний метод як універсальний ключ у гуманітарному дослідженні, про деякі сильні і слабкі сторони нелінійної оповіді.

Картування Великої Війни у Києві

Олена Бетлій, Анна Ісаєва, Дарина Подгорнова

(Національний університет "Києво-Могилянська Академія", Центр міської історії)

Проект має на меті показати міське життя через призму Великої Війни. Під час презентації ми обговоримо виклики, пов'язані з дослідницькою стратегією, вибором перспектив, з яких Київ як місто домашнього фронту може бути пояснене у найбільш надихаючий спосіб. Також пропонується обговорити метод картування як інструмент, що допомагає історикам краще розповісти їхні історії про місто.

Гуманістика і осмислення взаємозв'язків (формування знання)

3. Програмування та візуалізація (14:30-16:00)

WW1.lu, перед і поза лаштунками.

Сторітелінг та кураторство даних для «спливаючих» колекцій

Даніеле Гвідо ([Центр сучасної і цифрової історії](#), Університет Люксембургу)

Створення проекту цифрової історії, коли доводиться працювати з оцифрованими архівними матеріалами та їхньою публікацією є не просто лінійним процесом, як може видатися на перший погляд. Йдеться не лише про цифрові формати, авторське право, переклади, різні архівні практики, метадані та роботу з контентом, а й про взаємозалежність між дослідниками, перекладачами, розробниками і дизайнерами, з урахуванням особливих потреб і побажань кожного з них щодо даних, моделювання даних, курування і публікації. Ми хотіли б розповісти про наш підхід до проекту ww1, про проблеми, з якими ми зіштовхнулися, про суспільно-технічні рішення, які ми запропонували: від підготовки метаданих ресурсів, публікації у веб, і до написання мізансцен для історичних матеріалів.

Дизайнерський підхід до проектів цифрової гуманістики

Джорджо Убольді ([Calib.ro](#))

Виступ має на меті поглибити стосунки між дизайнерами, вченими-гуманітаріями та програмістами, представивши деякі проекти та інструменти для аналізу гуманістичних даних та для допомоги у науково-дослідній діяльності.

Переведення знання у 'розуміння патернів'

4. Освітнє (16:00-17:30)

Історична інформатика і цифрова історія для студентів університету історичних спеціальностей

Євген Захарченко (Навчальна лабораторія історичної інформатики, Харківський національний університет ім. В.Каразіна)

У презентації розглядається діяльність навчальної лабораторії історичної інформатики Харківського національного університету ім. В.Каразіна. Буде розглянуто, як історична інформатика і цифрова історія викладаються для студентів-бакалаврів, які методи і практики вони вивчають, які форми навчання допомагають їм здобути навички у цих сферах; які можуть бути потенційні проекти і перспективи для подальшого застосування цифрової історії в навчальному процесі на історичних факультетах.

(ви)жити в 1990-х. Спроба зрозуміти, як створювати цифрову освітню платформу

Христина Бойко ([Центр міської історії](#))

[\(ви\)жити в 1990-х](#) – це освітня платформа для вчителів і учнів на основі проекту «Інтерактивний Львів», розроблена та створена учнями у співпраці з дослідниками, дизайнерами, програмістами і перекладачами. У доповіді буде представлено досвід апробації методу «навчання через дію», можливості цифрової гуманістики, застосування гейміфікації для нелінійного сторітелінгу. Ми розповімо про виклики при створенні цього проекту, обговоримо основні цілі та завдання розробки освітньої платформи, як знайти спільну мову, яка стане корисною для цільової аудиторії та створить простір для спілкування різних учасників освітнього процесу.

Публічна лекція (18:30)

Центр міської історії, конференц-зал

Пам'ять про Велику війну в Люксембургу:

залучення різної аудиторії через цифрові проекти публічної історії

Сандра Камарда (Центр сучасної і цифрової історії, Університет Люксембургу)

Затінена драматичними подіями Другої світової війни, складна і неоднозначна історія Люксембургу під час Першої світової війни постраждала від загальної байдужості і відсутності інтересу як з боку істориків, так і місцевого населення.

Ініціативи вшанування сторіччя Великої війни стали безпрецедентною нагодою знову заглибитися в цей період як на науковому, так і на політичному рівнях.

Результатом співпраці Університету Люксембургу і Міністерства з державних питань став проект цифрової виставки «Éischte Weltkrich»: пам'ять про Велику війну в Люксембургу», який звертається до різної аудиторії, прагнучи переосмислити все ще малодосліджену і знехтувану епоху.

